

Pravěké výšinné sídliště a středověké opevněné sídlo Štandl

Sviadnov, okr. Frýdek-Místek, Moravskoslezský kraj

18 000–14 000 př. Kr, 2. stol. př. Kr.–1. stol. po Kr.

 0,8 až 1,8 km

Navigační bod: N 49°40'34.15",
E 18°19'2.91".

Přístup: Z autobusové zastávky Místek, Štandl po žluté turistické stezce (vychází od přehrady Olešná) na sever, asi po 1 km odbočit pěšinou doprava a vystoupat na vrchol kopce Štandl s kótou 350.

Význam: Výšinná lokalita s doklady pravěkého a časně historického osídlení, ve 13. století opevněné sídlo a opěrný bod vrcholně středověké kolonizace Místečka a Brušperska.

Historie: Zbytky drobného středověkého opevnění na vrchu Štandl u Místku jsou zaznamenány již na vedutě města z roku 1729, lokalitu ve svém deníku uvádí v roce

1880 také významný moravský archeolog K. J. Maška. Na základě podnětu místního lékaře, muzejníka a vlastivědného pracovníka A. Přecechtěla zde v roce 1933 podnikli průzkumné výkopy příslušníci zákopnického oddílu 8. pěšího pluku Československé armády, moderní *archeologický výzkum zde byl ale proveden až v 80. letech 20. století P. Kouřilem z Archeologického ústavu AV ČR v Brně a R. Žáčkem z Muzea Beskyd. Nejstarší stopy osídlení na Štandlu představuje kolekce drobných štípaných kamenných nástrojů, která dokládá, že se tato výšinná poloha stala místem pobytu pozdně paleolitických lovců. Další nálezy pocházejí z doby halštatské a z mladší doby železné, kdy zde sídlili příslušníci púchovské kultury, která byla silně ovlivněna laténskou kulturou, a bývá někdy spojována s historicky

doloženým kmenem Kotinů. V průběhu 2. poloviny 13. století byl vrch Štandl využit k výstavbě drobné fortifikace chráněné kruhovým příkopem a valem. Archeologicky nalezené bronzové kování se znakem pánů z Deblína naznačuje, že se mohlo jednat o opevněný bod vrcholně středověké kolonizace levého břehu Ostravice, na které se příslušníci tohoto rodu ve službách olomouckého biskupa Bruna ze Schauenburka podíleli.

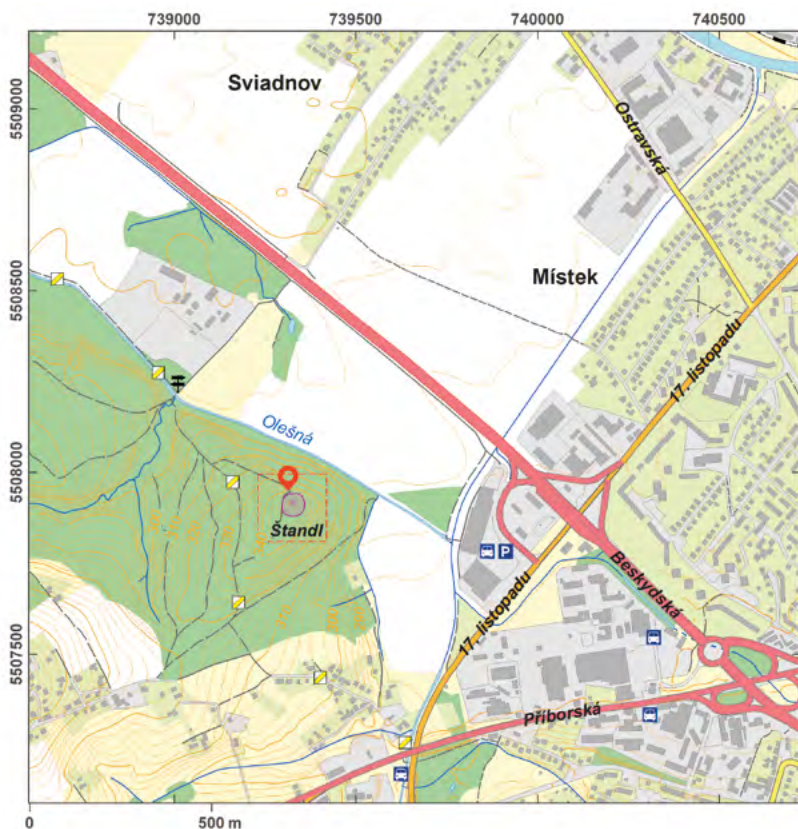
Popis: Návrší obtékané řekou Olešnou, v jehož nejvyšší části je situováno opevnění kruhového půdorysu o průměru přibližně 60 m, sestávající z příkopu a dvojice valů, centrální plošina je narušena stavbou telekomunikačního zařízení. Archeologicky zde byl zjištěn objekt kúlové konstrukce s podlahou vyskládanou z kamenů, náležející púchovské kultuře, fortifikační prvky jsou datovány ale až do středověku. Z tohoto období pochází také pozůstatky obdel-

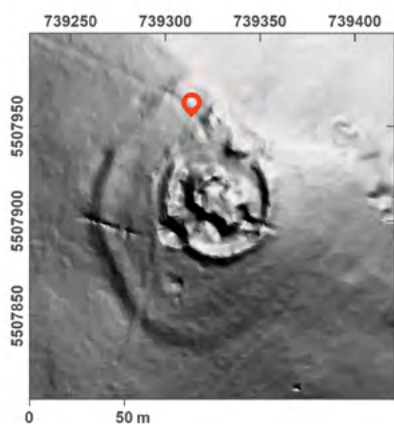
né stavby o rozměrech 4,7 × 5,8 m, ze které byla archeologicky odkryta suterénní část zahlobená do skalního podloží. Objekt zanikl požárem a z jeho destrukce pochází řada nálezů dokládajících přítomnost vojenské posádky (ostruhy, udidla, hroty šípů, výše zmíněné bronzové kování aj.) a také například zuhelnatělý pecen chleba. [zez]

Literatura: Kouřil 1991; Pavelčík 1992; Janák 1995; Zezula 2014.

Okolí:

- (1) Lipina (FM), ohrazený areál s archeologicky zjištěnými pozůstatky kamenné stavby z 2. poloviny 13. století: N 49°40'44.93", E 18°18'43.84" (0,5 km).
- (2) Hukvaldy (FM), zřícenina hradu: N 49°37'13.59", E 18°13'40.39" (8,9 km).
- (3) Řepiště (FM), drobné středověké opevnění související s rodem Baruthů: N 49°44'15.61", E 18°18'19.86" (6,9 km).

↑ Pohled na centrální část lokality a vnitřní val od severozápadu. Foto M. Zezula